

Lokale Inclusie Agenda 2025 en 2026

Een vervolg op Lokale Inclusie Agenda 2022-2024

Terugblik 'iedereen doet mee' 2022-2024 en verlenging van Lokale Inclusie Agenda

De afgelopen jaren heeft onze gemeente met succes gewerkt aan de uitvoering van de Lokale Inclusie Agenda. Met als doel een samenleving te creëren waarin iedereen, ongeacht achtergrond, leeftijd, fysieke of mentale mogelijkheden, volledig kan deelnemen. We hanteren daarbij de definitie van het VN-verdrag Handicap. Deze beschrijft dat een handicap ontstaat in de wisselwerking tussen drempels in de maatschappij en een beperking van een persoon. Het is dus niet een persoon die een handicap gewoon heeft, maar de maatschappij die iemand gehandicapt maakt. Dit is een fundamenteel andere manier om naar mensen met een beperking te kijken dan eerder – en nu soms nog steeds – werd gedaan. Onze inzet is daarmee gericht op het verkleinen van de drempels, letterlijk en figuurlijk.

Deze inzet heeft geleid tot tastbare verbeteringen op het gebied van toegankelijkheid, participatie en bewustwording. Met als kers op de taart de bekroning in 2024 voor de Meest Toegankelijke Gemeente van Nederland. In het juryrapport werd nog eens benoemd dat we een heel eind op de goede weg zijn, maar dat er ook ruimte voor verbetering blijft! Daarbij sluiten we met onze inspanningen naadloos aan bij de Sustainable Development Goals (SDG-doelen), in het bijzonder op het gebied van inclusiviteit en gelijke kansen voor iedereen.

De gemeente heeft ons daarvan te weten overtuigen toegankelijkheid zit in het DNA van de organisatie.

Alle leden van het college van burgemeester en wethouders voelen zich er verantwoordelijk voor. De toegankelijkheid van website en apps scoort een dikke voldoende. Als jury waren we onder indruk van de nauwe samenwerking tussen de gemeente en de Stichting Onbeperkt Meedoen. Het enthousiasme is aanstekelijk. Beide partijen willen echt naar elkaar luisteren en zaken snel oppakken. Wanneer de Stichting obstakels in de openbare ruimte doorgeeft, neemt de gemeente meestal binnen een dag actie.

[...]Zo zijn bijvoorbeeld in alle kernen, in samenwerking met ondernemers in totaal meer dan 100 opengestelde toiletten gerealiseerd. De geest van het Achterhoeks Naoberschap is zo echt te voelen en te zien in Oude IJsselstreek. De gemeente zet in op toegankelijkheid bij evenementen zoals Huntenpop, Broekrock en fiets3daagse. De Stichting Onbeperkt Meedoen geeft concrete tips aan de organisatoren en de gemeente.

Ook deze Meest Toegankelijke Gemeente van Nederland is er nog niet zeggen ze zelf. Een aantal tips van de jury: Let ook op toegankelijkheid in inkoopprocessen en geef voldoende aandacht aan zintuiglijke toegankelijkheid zoals geleidelijnen in openbare ruimte.

Uit juryrapport verkiezing meest toegankelijke gemeente van Nederland oktober 2024

Hoe gaan we verder

Hoewel er al veel bereikt is, erkennen we dat inclusie een voortdurend proces is. Om verder te bouwen op de behaalde resultaten en in te spelen op nieuwe uitdagingen, hebben we besloten de looptijd van de Lokale Inclusie Agenda met twee jaar te verlengen. Dit stelt ons in staat om verdere stappen te zetten en onze gemeenschap nog inclusiever te maken. Daarmee zetten we de looptijd van de inclusieagenda gelijk met de collegeperiode.

Tijdens deze verlengingsperiode blijven we ons richten op de doelen van gelijkheid, toegankelijkheid en betrokkenheid, en werken we samen met inwoners, maatschappelijke organisaties, de Stichting Onbeperkt Meedoen en lokale bedrijven om ervoor te zorgen dat niemand wordt buitengesloten. Met deze verlenging benadrukken we ons blijvende commitment aan een diverse en inclusieve gemeenschap, waarin iedereen zich thuis voelt en volwaardig kan meedoen.

Onze huidige agenda is opgebouwd aan de hand van de zes thema's vanuit de leidraad van de VNG, lokaal is daar thema Toegankelijke Informatie aan toegevoegd. In de verlenging behouden we deze 7 thema's én voegen we daar de thema's Anti-discriminatie en Diversiteit aan toe.

De lokale inclusie agenda richt zich op het bevorderen van gelijke kansen voor iedereen. Discriminatie staat hier haaks op en vormt daarom (vanzelfsprekend) een belangrijk aandachtspunt binnen het gehele inclusiebeleid. Tegelijk vraagt de impact van discriminatie om gerichte, aanvullende acties om het melden mogelijk te maken en preventief acties uit te voeren om discriminatie tegen te gaan. Juist daarom krijgt het tegengaan van discriminatie specifieke aandacht in een apart thema. Zo blijft het zichtbaar en krijgt het de ruimte die nodig is voor een effectieve aanpak.

Op veel beleidsterreinen wordt al hard gewerkt aan het verkleinen van drempels. Deze agenda zet per thema de belangrijkste ambities op een rij. We hebben daarbij

bewust gekozen om bestaand beleid niet één-op-één over te nemen, maar uitsluitend de ambities op te nemen die specifiek gericht zijn op brede inclusie. Per thema is in de volgende hoofdstukken de stand van zaken per eind 2024 aangegeven **'Wat hebben we gedaan'** en is beschreven welke ambities we hebben **'Waar zetten we op in de komende jaren'**.

Het concreet maken van onze ambities op het gebied van inclusie is een uitdaging. Daar waar dit mogelijk is, hebben we dat gedaan. Waar het gaat om het aanpassen van een processen hebben we vooral aangegeven wanneer we tevreden zijn.

Prijsuitreiking Meest Toegankelijke Gemeente van Nederland 7 november 2024

Sustainable Development Goals en inclusie

Binnen de gemeente Oude IJsselstreek werken we bewust aan de Sustainable Development Goals. We hebben deze vertaald naar wat dit voor inclusie inhoudt. Dat hebben we gedaan door de (inter)nationale ambities te betrekken op onze eigen gemeente en onze eigen ambities. Per thema binnen de agenda is aangegeven aan welke SDG-doelen we werken.

Geen armoede

Inclusie betekent dat iedereen gelijke toegang heeft tot basisvoorzieningen zoals inkomen, huisvesting en sociale ondersteuning. Binnen de armoedebestrijding houden we rekening met kwetsbare groepen zoals mensen met een beperking of migratieachtergrond.

Goede gezondheid en welzijn

In de gemeente Oude IJsselstreek is iedereen in staat om zich gezond te ontwikkelen en regie op het eigen leven te hebben. Ons rijke sociale (verenigings)leven zorgt voor welzijn voor jong en oud. Onze leefomgeving stimuleert om gezond en actief te leven en is voor iedereen toegankelijk. Wij bieden passende en duurzame zorg en ondersteuning.

Kwaliteitsonderwijs

Inclusief onderwijs biedt gelijke kansen aan alle kinderen en jongeren, ongeacht achtergrond, beperking of leerniveau.

Gendergelijkheid

In Oude IJsselstreek doet iedereen mee en werken we samen aan een inclusieve samenleving. Onder het motto 'Niets over ons, zonder ons' geven we mensen met ervaring de ruimte vanuit vertrouwen en gelijkwaardigheid. Via dit doel zetten we ons specifiek in voor gelijke rechten. Discriminatie op basis van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, herkomst, ras, geslacht, handicap, seksuele gerichtheid of op welke grond dan ook, staan wij niet toe.

Waardig werk en economische groei

Een inclusieve arbeidsmarkt biedt eerlijke kansen voor iedereen, ongeacht afkomst, leeftijd, beperking of gender. We willen werkgevers ondersteunen in inclusief werven en werkplekaanpassingen. Werk moet veilig, eerlijk betaald en zinvol zijn.

Industrie, innovatie en infrastructuur

Onze (digitale) infrastructuur moeten ontworpen zijn voor alle gebruikers, inclusief mensen met een beperking of digitale achterstand.

Ongelijkheid verminderen

Inclusie staat centraal in het bestrijden van sociale, economische en culturele ongelijkheid. Ons beleid richt zich op het wegnemen van de drempels. Participatie van alle groepen vinden we daarbij belangrijk.

Duurzame steden en gemeenschappen

Inclusieve steden zijn toegankelijk, veilig en leefbaar voor iedereen. Openbare ruimte, vervoer en woningbouw houden rekening met diversiteit. Gemeenschappen worden actief betrokken bij besluitvorming.

Inhoudsopgave

Terugblik “iedereen doet mee” 2022-2024 en verlenging van Lokale Inclusie Agenda...	2
Hoe gaan we verder.....	3
Sustainable Development Goals en inclusie.....	4
Inhoudsopgave.....	5
Thema 1: Toegankelijke informatie	6
Thema 2: Inclusief onderwijs.....	8
Thema 3: Thuis en gebouwen	11
Thema 4: Werk en inkomen	13
Thema 5: Vrije tijd	15
Thema 6: Vervoer en openbare ruimte	17
Thema 7: Welzijn, gezondheid en ondersteuning	19
Thema 8: Anti-discriminatie.....	21
Thema 9: Diversiteit.....	22
Werkwijze	23

Thema 1: Toegankelijke informatie

Overall om ons heen krijgen we informatie. Via berichten en e-mails op mobiele telefoon, tablet of computer, maar ook per brief, via folders en via filmpjes. Het thema toegankelijke informatie gaat over de manier waarop we informatie aan onze inwoners geven. Dat gaat over de informatie en diensten die we via de website aanbieden, maar ook via berichten, zoals filmpjes op sociale media of brieven die per post verzonden worden en brochures die we op papier aan onze inwoners verstrekken.

Ons uitgangspunt is: **We bereiken alle inwoners van onze gemeente met onze informatie.**

Wat hebben we gedaan

- 1) **Toegankelijkheidsstatus en planning voor de websites van overige gemeentelijke websites in het register van toegankelijkheidsverklaringen vermelden.**

We hebben de websites oude-ijsselstreek.nl en stoerversterkt.nl aangepast zodat deze volledig voldoen aan de WCAG-richtlijnen¹ en hebben het waarmerk Drempelvrij. Van de 9 websites voldoen er op dit moment 6.

- 2) **Intranet van gemeente wordt toegankelijk gemaakt, met uitzondering van video's die voor intern gebruik niet ondertiteld worden.**

Bij het opzetten van het intranet is rekening gehouden met kleurgebruik en tekstkoppen.

- 3) **De brieven die de gemeente digitaal verstuurt, maken we toegankelijk.**

We maken gebruik van de meeleesgroep als ervaringsdeskundigen. Zij kijken naar het taalniveau van de meest voorkomende brieven. Ook is het meldpunt moeilijk taalgebruik op de gemeentepagina toegevoegd.

- 4) **De toegankelijke kaart bouwen we verder uit.**

De toegankelijke kaart is vervangen door de landelijke applicatie Ongehinderd. Hiermee is voor iedereen inzichtelijk welke locaties toegankelijk zijn.

- 5) **Video's ondertitelen we en daar waar in video's teksten worden weergegeven gaan we die voorzien van een voice-over.**

Bij de video's die op de website of social media geplaatst worden nemen we dit standaard mee, het gaat daarbij alleen om het ondertitelen, we voorzien ze niet van een voice-over omdat dit weinig toegevoegde waarde heeft.

- 6) **We versturen alleen nog maar toegankelijke pdf's.**

Op enkele uitzonderingen na passen we dit toe. In onze afspraken met de vormgevers gaan we uit van een standaard toegankelijkheidsniveau.

- 7) **We ontwikkelen beeldtaalbrieven.**

Dit is nog in ontwikkeling. De werkgroep Dienstverlening moet opnieuw worden geactiveerd. Ook de werkgroep met ervaringsdeskundigen heeft hierin nog geen verdere stappen kunnen zetten.

- 8) **We zorgen ervoor dat digitale toegankelijkheid onderdeel wordt van werkzaamheden.**

Dit is gewaarborgd door het Platform Optimaal Online.

¹ Richtlijnen om webcontent toegankelijk te maken voor een zo breed mogelijk publiek.

Waar zetten we op in komende jaren

- ⊕ De websites van de gemeente voldoen, voor zover mogelijk en nodig, aan ten minste niveau B van de WCAG-richtlijnen. We onderzoeken in hoeverre het mogelijk en nodig is om alle websites aan te passen, voor enkele websites zoals de begroting website, is dit niet mogelijk.
- ⊕ We blijven gebruik maken van de meeleesgroep als ervaringsdeskundigen. Daarnaast blijven we aandacht geven aan het meldpunt moeilijk taalgebruik op de gemeentepagina.
- ⊕ De applicatie Ongehinderd blijft de vindplek voor inwoners en bezoekers om te zien welke locaties in Oude IJsselstreek toegankelijk zijn. Daaraan voegen we in 2025 De MKB Toegankelijke Route toe en blijven we in overleg met Achterhoek Toerisme over toegankelijke openbare routes.
- ⊕ Onze online-communicatie voldoet aan de toegankelijkheidseisen, zo worden video's ondertiteld en zijn onze pdf's voorzien van het standaard toegankelijkheidsniveau WCAG 2.2.
- ⊕ We zetten samen met het gemeentelijke Platform Optimaal Online en ervaringsdeskundigen in op het ontwikkelen van beeldtaalbrieven. We breiden het aantal beeldtaalbrieven de komende jaren uit.
- ⊕ We trainen medewerkers periodiek op het gebied van slechthorenden, denk bijvoorbeeld aan de cursus 'onderdompeling'.
- ⊕ We zetten ons samen met Stichting Onbeperkt Meedoen in voor voldoende toegankelijke toiletten in de gemeente. Daarvoor maken we gebruik van de applicatie Hoge Nood, waarmee we inwoners informeren over toegankelijke toiletten in de gemeente.
- ⊕ We schenken jaarlijks aandacht aan de week van toegankelijkheid (tweede week van oktober) in samenwerking met team Communicatie.

- ⊕ We zetten in op een campagne rondom het vrij maken van de stoepen in de gemeente. Denk aan de containers, kerstbomen, reclame-uitingen etc. De campagne zetten we op samen met de Stichting Onbeperkt Meedoen.

Thema 2: Inclusief onderwijs

Toegankelijk en drempelvrij onderwijs/kinderopvang en zorg op maat zijn belangrijk om alle kinderen in Oude IJsselstreek mee te laten doen. De

onderwijsorganisaties en samenwerkingsverbanden in onze regio hebben de gezamenlijke ambitie om voor alle leerlingen passend onderwijs aan te bieden. En dat zoveel mogelijk thuis nabij, inclusief en met inzet van gezamenlijke expertise vorm te geven. Het onderwijs en kinderopvang vertaalt dit uiteindelijk naar de dagelijkse praktijk. Bij het bouwen van onze onderwijshuisvesting wordt hiermee rekening gehouden, maar ook bij de andere beleidsterreinen waar wij verantwoordelijk voor zijn zoals voor- en vroegschoolse educatie.

Ons uitgangspunt is: **Alle jeugdigen in Oude IJsselstreek verdienen een goede start.** Hiervoor creëren we gelijke ontwikkelkansen en organiseren we passende ondersteuning.

Wat hebben we gedaan

- 1) **Kansengelijkheid en activiteiten op dit gebied opnemen in de werkagenda van de LEA voor de komende jaren.**

Er ligt een ambitiedocument tot 2027. Met de werkgroep gelijke kansen en werkgroep passende ondersteuning en de LEA wordt hier uitvoering aan gegeven.

- 2) **De doorlopende leerlijn verder ontwikkelen en daarbij het aantal hobbels verminderen en dit vastleggen in de werkagenda van de LEA.**

De doorlopende lijn is er, dit blijft aandacht vragen om in de werkgroepen op terug te komen. Aandacht en zorg blijft bij het toenemend aantal kinderen dat

doorstroomt van de ISK naar het VO. Kansrijk adviseren is daarbij een co-product met het onderwijs.

- 3) **Input en ondersteuning leveren bij ontwikkeling nieuwe ondersteuningsplan 2022 – 2026 van de samenwerkingsverbanden.**

Is gerealiseerd in 2022 waarbij de Ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden zijn vastgesteld. Daarbij is ook een werkagenda vastgesteld, waarbij kansengelijkheid een hoofdthema is. In 2023 is er een bijeenkomst geweest met het SWV en de wethouders Onderwijs-Jeugd van de betrokken gemeenten om over kansengelijkheid te praten en te zoeken naar een verbreding/versterking van de uitwerking. Op dit moment is het ondersteuningsplan volkomen geïntegreerd. De gemeente blijft in overleg met de samenwerkingsverbanden van het PO en VO.

- 4) **De betrokkenheid van ouders bij ontwikkelingsweg van leerlingen moet worden vergroot en samen met de samenwerkingsverbanden, schoolorganisaties en kinderopvang zal onderzocht worden op welke wijze we ouders hier meer in mee kunnen nemen en daarmee ook meer leerlingen 'binnenboord' houden.**

Vergroten ouderbetrokkenheid was een van de thema's vanuit een LEA-conferentie, die in 2023 verder uitgewerkt is binnen de werkgroepen. Er is gestart met het inzetten van ouderconsulenten. Zij bevorderen de betrokkenheid van ouders. Binnen het onderwijskansenbeleid is ouderbetrokkenheid een speerpunt geworden.

- 5) **De peuteropvangregeling is tijdelijk verruimd van 40 naar 52 weken. We zijn van plan deze verruiming structureel vast te leggen in het nieuwe onderwijsachterstandenbeleid (OAB).**

In 2023 is het onderwijskansenbeleid voor de komende 4 jaar vastgesteld, dit is daarbij structureel geworden.

- 6) **De inzet leerplicht nog meer richten op leerrecht en met preventieve inzet zorgen we ervoor dat leerlingen minder uitvallen en eerder weer kunnen aansluiten.**
Het protocol voor de leerplicht is in 2022 gewijzigd en gaat sinds 2023 uit van leerrecht en maakt qua aanpak ruimte voor een meer preventieve inzet. Vanaf 2023 is dit steeds meer ingebed in de werkwijzen en afstemming met betrokken scholen. Er is hierover goed contact met de leerplichtambtenaren.
- 7) **Scholen faciliteren in passende huisvesting. Zowel onderwijs, bouwfysische kwaliteit en duurzaamheid spelen daarbij een grote rol. Drempelvrij maakt daar vanzelfsprekend onderdeel van uit.**
In 2023 is een geactualiseerd Integraal Huisvestingsplan 2023-2039 vastgesteld, waarbij de passendheid en toegankelijkheid (zowel inhoudelijk als fysiek) van de scholen hierbij het uitgangspunt is.
- 8) **Actualiseren van Integraal Huisvestingsplan (IHP) in 2022. In dit beleidsplan geven we samen met schoolbesturen invulling aan maximale toegankelijkheid van het onderwijs.**
Gelijk aan ambitie 7.
- 9) **In Gendringen en Silvolde ontwikkelen we op dit moment IKC's (Integraal Kind Centrum). Daarmee bieden we ruimte voor een rijk inclusief onderwijsaanbod met zorg en doorlopende leerlijnen.**
De beide projecten hebben vertraging opgelopen. De Wijssel is medio 2025 gereed. IKC Silvolde wordt voorbereid. Daarbij wil men toe naar een zo veel mogelijk gezamenlijk aanpak en daarmee wordt ingezet op de doorlopende leerlijn.
- 10) **Samen met onderwijsinstellingen en kinderopvang zorgen we ervoor dat alle kinderen de ruimte krijgen zichzelf te ontwikkelen en daarmee een passende kwalificatie kunnen halen.**
De doorlopende leerlijn en gelijke onderwijskansen heeft continue aandacht. Dit is vastgelegd in het onderwijskansenbeleid.
- 11) **Pilot met Anton Tijdink Techniekopleidingen verder opschalen en onderzoeken mogelijkheden voor uitbreiden van de samenwerking tussen onderwijs en het bedrijfsleven.**
Na afronding van de pilot in 2023 is deze samenwerking structureel gemaakt.

Gastlessen Onbeperkt op School

Waar zetten we op in komende jaren

- ⊕ We geven uitvoering aan het ambtiedocument van de LEA op het gebied van passend onderwijs en hebben daarbij specifiek aandacht voor inclusiever onderwijs. Hoewel wij als gemeente niet direct over inclusief onderwijs gaan (daar gaat het onderwijs zelf over), kunnen we wel regelmatig een rol hebben in het ondersteunen en het faciliteren daarvan en het blijven agenderen van het thema. Dat hebben we afgelopen jaren gedaan, en daar gaan we mee door.
- ⊕ We houden aandacht voor de doorlopende leerlijn en zetten samen met het onderwijs Kansrijk adviseren in. Vanuit het onderwijskansenbeleid houden we aandacht voor de doorlopende leerlijn en gelijke onderwijskansen. Daarmee hebben we onder meer aanbod van de Voorleesexpres.
- ⊕ Begin 2025 is een lokale conferentie georganiseerd met onderwijspartners en andere professionals uit het sociaal domein over het versterken van de pedagogische basis. Komende jaren gaan we verder gezamenlijk aan de slag met het thema om voortaan meer te kijken naar de omgeving van het kind dan alleen het kind zelf. Dit kan uiteindelijk ook leiden tot inclusiever onderwijs.
- ⊕ Binnen onderwijskansenbeleid blijft ouderbetrokkenheid een speerpunt.
- ⊕ Vanuit het nieuwkomersonderwijs (voortgezet onderwijs) is het convenant met het schoolbestuur Achterhoek VO en andere gemeenten uit de Achterhoek getekend voor de Internationale Schakelklassen (ISK's) uit de regio Achterhoek-Zutphen. Daarmee zetten we in op een goede doorlopende leerlijn.
- ⊕ Voor nieuwkomers in het basisonderwijs zetten we in op het faciliteren van een regionale taalschool, georganiseerd door schoolbesturen, samenwerkingsverband en gemeenten in Doetinchem en omgeving. Ook daarmee zetten we in op een goede doorlopende leerlijn.
- ⊕ In samenwerking met onderwijs en bedrijfsleven wordt in schooljaar 2024/2025 een nieuw convenant afgesloten voor de inzet van Technobasis.
- ⊕ Vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord zetten we in op tegengaan gezondheidsverschillen in het onderwijs.
- ⊕ Via het lokaal Taalhuis geven we uitvoering aan de Wet Educatie Beroepsonderwijs. Binnen het Taalhuis helpen we volwassenen die moeite hebben met basisvaardigheden als lezen, schrijven en digitale vaardigheden.
- ⊕ Het leerlingenvervoer organiseren we vanuit de visie 'Naar het hart van de beweging'. In plaats van een administratieve afhandeling gaan we met ouders en leerlingen in gesprek om de mogelijkheden te verkennen om zo zelfstandig mogelijk naar school te reizen.
- ⊕ Gastlessen Onbeperkt op School: In groepen 7 en 8 van de basisscholen in onze gemeente geven we gastlessen 'Onbeperkt op School'. De Stichting Onbeperkt Meedoen gaat dan naar een school en geeft in drie workshops van een half uur les aan de kinderen. Door de gastlessen willen we bewustwording creëren bij de kinderen. Tijdens de workshops ervaren de kinderen zelf hoe het is om een beperking te hebben en kunnen zij vragen stellen.

Thema 3: Thuis en gebouwen

Prettig wonen is de basis voor een goed leven. Dat is niet alleen afhankelijk van je huis en de straat waarin je woont, maar ook van de bereikbaarheid van het gebouw en de directe omgeving. Voor de bewoner is het van belang dat een huis betaalbaar is en ook past bij de specifieke behoeften. Zo kan het zijn dat iemand aanpassingen aan de woning nodig heeft. Ook betekent het bijvoorbeeld dat openbare gebouwen toegankelijk zijn.

Ons uitgangspunt is: **We willen graag dat onze inwoners zich prettig voelen in hun eigen huis en omgeving.**

Wat hebben we gedaan

1) Inwoners die een nieuwe woning willen bouwen, bewust maken van voordelen van een toegankelijke en levensloopbestendige woning.

Bij (ver)bouwplannen wordt met de aanvrager/initiatiefnemer meegedacht. Met name tijdens het vooroverleg voor een aanvraag worden initiatiefnemers bewust gemaakt van de voordelen voor van toegankelijke en levensbestendige woningen. Daarnaast wordt er bij RO (ruimtelijke ordening) gestuurd op het bouwen van voldoende levensloopbestendige woningen bij bestemmingsplanwijzigingen. Als bij het ontwerp van de woning dan twijfel ontstaat of het ontwerp voldoet aan de voorwaarden op basis waarvan medewerking is verleend voor het afwijken of opstellen van het bestemmingsplan wordt dit afgestemd met RO.

2) Ongehinderd gaat aantal openbare gebouwen opnieuw keuren en verbeterpunten aangeven. Vervolgens verbeterpunten aanpakken.

De herkeuringen zijn uitgevoerd in voorjaar 2023. De diverse verbeterpunten zijn met de gebouwenbeheerders besproken. We letten er wel op dat voorzieningen toegankelijk zijn.

3) Gemeentehuis beter toegankelijk maken voor blinden en slechtzienden (aanpassing informatiezuil) en slechthorenden (aanschaf van geluidsapparatuur).

De informatiezuil is aangepast en de geluidsapparatuur is onderzocht. Ook hebben medewerkers een training gevolgd hoe slechthorende bezoekers beter geholpen kunnen worden. Zelf de weg naar de wc vinden in ons gemeentehuis, is voor blinden op dit moment nog niet mogelijk. Daar kunnen we nog verbeteringen in aanbrengen.

4) Bij gemeenteraadsverkiezingen 2022 aan de slag met nieuwe landelijke Actieplan Toegankelijk Stemmen. Daarnaast kunnen blinden en slechtzienden dan zelfstandig stemmen met behulp van een stemmal.

Ook bij de Tweede Kamer Verkiezing in 2023 is gewerkt met het Actieplan Toegankelijk Stemmen. Alle stembureaus zijn toegankelijk voor mensen met een lichamelijke beperking. Daarnaast kregen jongeren die voor het eerst mochten stemmen een uitleg op hun school.

5) Maken van eigen Oude IJsselstreekse Standaard Toegankelijkheid (verder OIJST) waarin we eisen stellen aan onze openbare ruimte, eigen openbare gebouwen en evenementen. Het gaat daarbij zowel om technische eisen als proces.

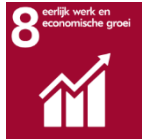
We hebben geen eigen standaard ontwikkeld. In plaats daarvan werken we indien mogelijk vanuit van de landelijke NEN norm (NEN 9120 NEN 9120 voor de toegankelijkheid en bruikbaarheid van gebouwen). We constateren dat hier de afgelopen periode weinig actief op is gestuurd.

- 6) **Vanaf 2022 starten met uitvoeringsprogramma van visie Wonen en Zorg 55+, samen met Wonion, Azora en andere maatschappelijke organisaties.**
We werken met 'woonzorg zones'. Daar bouwen we (indien mogelijk) levensloopbestendige woningen. Daarmee willen we juist de doelgroep huisvesten op die punten waar zorg zo nabij mogelijk is. De volgende stap is in beeld brengen welke voorzieningen dan nodig zijn. Belangrijk daarbij is het om 'haalfuncties' te realiseren om zorgbehoevende juist te stimuleren om de deur uit te gaan.
- 7) **Starten met uitvoering 'Heerlijk thuis in huis'. Dat is een programma waarin we oudere bewoners thuis gaan bezoeken. We adviseren over verduurzaming van woning en het nemen van maatregelen om daarin veilig oud te kunnen worden.**
Dit programma is succesvol geweest met ca. 600 bezoeken in 3 jaar. 60 procent van de inwoners hebben vervolgens actie ondernomen. Er is de wens om dit voor te zetten. Dit programma loopt af en er wordt nagedacht over opvolging. In samenwerking met Wonion is gewerkt aan het programma 'Samen voor later'.
- 8) **Prestatieafspraken maken met Wonion over het zorggeschikt maken van woningen.**
Er zijn prestatieafspraken met Wonion hierover. Ook de komende periode maken we 100 woningen zorggeschikt. Vooral oude huurwoningen worden klaargemaakt voor levensloopbestendige woningen. In de komende 15 jaar zal Wonion zorgen dat 300 woningen zorggeschikt zijn.

Waar zetten we op in komende jaren

- ⊕ We gebruiken de applicatie Ongehinderd om onze inwoners en bezoekers te informeren welke openbare gebouwen toegankelijk zijn.
- ⊕ Bij verkiezingen zetten we het Actieplan Toegankelijk Stemmen in.
- ⊕ We onderzoeken in hoeverre we de nieuwe NEN 9120 norm actief gebruiken voor de bouw/verbouwing van onze openbare ruimte, de eigen openbare gebouwen en bij evenementen.
- ⊕ We blijven inzetten op woonzorg zones. Een woonzorgzone is een (deel) van een wijk, buurt of dorp waar optimale voorwaarden zijn geschept voor wonen met zorg.
- ⊕ In samenwerking met Wonion werken we aan het programma Samen voor Later waar we met inwoners het gesprek voeren over het lang(er) zelfstandig wonen en wat daarvoor nodig is.
- ⊕ In samenwerking met Wonion zetten we in op het zorggeschikt maken van woningen. Daarbij worden leden van de Stichting Onbeperkt Meedoen ingezet als ervaringsdeskundigen.

Thema 4: Werk en inkomen

Als je werkt, kan dat het gevoel van maatschappelijke betekenis en je eigenwaarde sterk vergroten. Dat geldt voor iedereen, met of zonder beperking.

Werk zorgt voor inkomsten waarmee je in je eigen levensonderhoud kunt voorzien, maar waarvan je ook leuke activiteiten kunt betalen. Dat gunnen we iedereen.

Ons uitgangspunt is: **Iedereen doet mee door te participeren of te werken, dat is wat we willen voor de toekomst.**

Wat hebben we gedaan

- 1) **Door het aanbieden van tijdelijke detachering, krijgen onze inwoners meer mogelijkheden op een duurzame werkplek.**
Enkele inwoners hebben gebruik gemaakt van de 'maatschappelijke baan'. We hebben ook ingezet op beschut werk. Het doel is geen tijdelijke detachering maar een duurzame werkplek. De uitvoering vanuit Stoer is gericht op duurzame inzetbaarheid en duurzame werkplekken. De gemeente neemt deel aan het Werkgevers Servicepunt Achterhoek (WSPA). Onze aangesloten accountmanagers hebben een cursus gevolgd over het creëren van duurzame werkplekken.
- 2) **Verder investeren in samenwerking met Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) en Praktijk Onderwijs (PRO) om begeleiding vanaf laatste jaar op school te intensiveren en samen met school doorstroom naar betaalde arbeid mogelijk te maken.**
Er zijn goede contacten tussen loopbaanbegeleiders van Stoer en de scholen. Regionaal wordt gewerkt aan de voorbereiding van de wet van school naar duurzaam werk. Op basis van deze wet wordt de samenwerking tussen de scholen, doorstroompunt en gemeente verder verstevigd. Dat geldt ook voor het MBO.

- 3) **Overstap van dagbesteding naar regulier werk en eventueel weer terug, makkelijker maken.**
De afgelopen jaren heeft dit minder prioriteit gekregen vanwege de doorontwikkeling van Stoer.
- 4) **Jobcoaching Stoer in eigen beheer.**
Dit is nog niet gerealiseerd in verband met de doorontwikkeling van Stoer. Wel zijn er nadere regels rondom jobcoaching opgesteld om de kwaliteit van externe partijen te waarborgen.
- 5) **Verder vormgeven gemeente als inclusieve werkgever.**
Het gaat hierbij om de doelgroep die wordt aangemeld vanuit beschut werk c.q. afstand tot de arbeidsmarkt. Andere vormen van inclusie registreren we niet. Als werkgever ondersteunen we werknemers wel zo veel mogelijk in het uit kunnen oefenen van de functie. Daar waar hindernissen liggen, die we op kunnen oplossen, doen we dat. We vinden dat we geschikte werkplekken moeten aanbieden, zelf actief op zoek naar mogelijke mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Er is geen actief beleid op aantrekken van diversiteit. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt is het ingewikkeld, maar we vinden het wel belangrijk om aandacht voor te houden. Er is vanuit de werkgever geen actief beleid rondom lhbt+ gemeenschap, maar daar waar medewerkers ruimte voor initiatieven vragen bieden we de ruimte. De ambitie is om meer ruimte te bieden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt om ze een plek te geven binnen de gemeente.

Waar zetten we op in komende jaren

- ⊕ We blijven ons inzetten om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt richting werk te begeleiden. We onderzoeken of we hiervoor het programma Simpel Switchen kunnen toepassen.
- ⊕ Regionaal wordt gekeken naar de inzet van robotisering voor mensen met een beperking. Daarbij wordt gewerkt aan het opzetten van een regionaal kenniscentrum inclusieve technologie. We blijven aangesloten bij deze ontwikkeling en kijken waar dat van toegevoegde waarde is voor onze inwoners en werkgevers in onze gemeente.
- ⊕ We zetten in op het project 'Hoofdzaakwerk'. Dit project heeft als doel om meer mensen met een psychische kwetsbaarheid naar duurzaam werk toe te leiden en de samenwerking tussen werk en inkomen en de GGZ te versterken. We werken samen met behandelaren om deze doelgroep toe te leiden naar gepast werk.
- ⊕ We geven verder vorm aan de gemeente als inclusieve werkgever. Waarbij het de ambitie is om meer ruimte te bieden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt om ze een plek te geven binnen de gemeentelijke organisatie.

Maart 2025: Oude IJsselstreek wordt regenbooggemeente

Thema 5: Vrije tijd

In je vrije tijd kun je aan allerlei activiteiten meedoen of locaties bezoeken. Dat geldt voor alle mensen in Nederland. In gemeente Oude IJsselstreek zijn veel verenigingen, sportclubs en instellingen op het gebied van kunst en cultuur. Wat mensen in hun vrije tijd kunnen doen, bepaalt voor een groot deel het levensgeluk van mensen.

Ons uitgangspunt² is: **We gaan voor onbeperkt genieten en bewegen.**

Wat hebben we gedaan

- 1) **Alle kermissen prikkelarm uurtje.**
Bij alle kermissen is het prikkelarme uurtje actief. Dit wordt opgepakt vanuit de Stichting Onbeperkt Meedoen.
- 2) **Voor het Lokaal Sportakkoord zijn verenigingen, zorgpartijen en onderwijs aanzet. We sturen op het opnemen van inclusie als onderwerp in het akkoord.**
Vanuit het Sportbeleid wordt in samenwerking met Achterhoek in Beweging ingezet op Uniek Sporten. Daarmee stimuleren we verenigingen om aangepaste sportvarianten toe te voegen aan hun aanbod en brengen we inwoners met een vraag bij het aanbod in de regio.
- 3) **Oplossing realiseren voor gehandicaptoiletten bij evenementen.**
Georganiseerd door de Stichting Onbeperkt Meedoen. Bij de kleine evenementen wordt d.m.v. cofinanciering een MIVA-dixie beschikbaar aangeboden. Vooral bij kleine evenementen waren de kosten te hoog en daarom heeft de Stichting hier een bijdrage in geleverd.

- 4) **Voor de vergunningenverstrekking van evenementen wordt toegankelijkheid een vast onderdeel. Toegankelijkheid van evenementen opnemen in de nog te ontwikkelen OIJST.**
Deze standaard is niet ontwikkeld. We werken aan de hand van de nieuwe NEN 9120-norm. In de vergunningsaanvraag staat wel een vraag opgenomen of er een MIVA-toilet aanwezig is. Dit is overigens geen verplichting bij de vergunning. Ook sturen we standaard een checklist rondom toegankelijkheid mee bij de aanvraag.
- 5) **Vervolgstappen zetten in project Onbeperkt Genieten, waaronder een bijeenkomst voor deelnemers aan het ongehinderd onderzoek. Onderzoek naar toegankelijke bestemmingen en locatiebezoek door Joint Projects.**
In de regionale vrijetijdsagenda (voor de periode van 4 jaar) is Onbeperkt Genieten opgenomen. De vrijetijdsagenda wordt Achterhoek-breed ingezet. Ook zit er een voorstel in voor nieuwe toegankelijkheid routes (scans). Daarmee blijft het fundament, waarop de afgelopen jaren is ingezet, behouden.
- 6) **Meedenken en faciliteren (deels) als verenigingen en Stichtingen bij ons aankloppen met vragen en plannen voor toegankelijke accommodaties.**
Er zijn nauwelijks vragen geweest vanuit verenigingen en Stichtingen hierover. We blijven uiteraard meedenken en faciliteren. Met de komst van de omgevingswet is dit een onderdeel geworden in de omgevingstafels. We hebben de ambitie om toegankelijkheid beter op te nemen in de gesprekken van de omgevingstafels.
- 7) **Uitbrengen routeboekje met twee relaxte routes voor handbike-, duo-fiets- en scootmobielgebruikers (rondje Ulft-Gendringen en rondje Varsseveld-Sinderen)**
Momenteel zijn er vier routes in de gemeente. We hebben de wens om het aantal rolstoelroutes uit te breiden en beter te 'beborden'.

² Voor dit thema is geen directe relatie met een SDG-doel.

Waar zetten we op in komende jaren

- ⊕ We blijven via de samenwerking met de Stichting Onbeperkt Meedoen werken aan prikkelarme activiteiten. Zoals een prikkelarm uur bij kermissen, een prikkelarm uur bij bibliotheken, prikkelarme Sinterklaas, prikkelarme carnavalsoptocht en een rustige ruimte in het theater. We hebben de ambitie dat dit een structureel onderdeel wordt.
- ⊕ Via de buurtsportcoaches en Achterhoek in Beweging blijven we actief op het thema Uniek Sporten waarmee we gepast sportaanbod lokaal en regionaal blijven ontwikkelen en waarmee we inwoners kunnen koppelen aan sportaanbod.
- ⊕ We zetten in op het behouden, uitbreiden en beter 'beborden' van toegankelijke routes in de gemeente en regio.
- ⊕ Vanuit de verkiezing voor de Meest Toegankelijke gemeente zetten we een MKB-toegankelijke route in. Daarmee gaan we ondernemers informeren en adviseren over het meer toegankelijk maken van hun locaties.
- ⊕ Voor ondernemers uit de toeristische branche worden, vanuit de vrijetijdsagenda Achterhoek, bijeenkomsten en trainingen georganiseerd rondom het brede thema Inclusie. Ook is er al een e-learning beschikbaar. We hebben de ambitie om dit aanbod meer bekendheid te geven bij ondernemers.
- ⊕ Bij het VVV-inspiratiepunt onderzoeken we hoe we de toegankelijkheid voor mensen met een visuele beperking kunnen verbeteren. We zetten in op het in stand houden hiervan en creëren van bewustwording bij inwoners en bezoekers.
- ⊕ We voegen een pagina over de Toegankelijkheid van ons gemeentehuis toe aan onze website
- ⊕ Om de samenspeelkansen van kinderen in Oude IJsselstreek te vergroten spreken we een samenspeelbelofte uit. Onze wens is een inclusieve speelcultuur: samen spelen en meedoen voor kinderen met en zonder beperking. In de grote kernen (Silvolde, Terborg, Uft, Gendringen en Varsseveld) creëren we minimaal één speelplek inclusief ingericht. We willen

samenspelen stimuleren in samenwerking met de buurt en partners als Sport-ID, Uniek Sporten en scholen voor speciaal onderwijs in de regio.

April 2025: Gemeente ondertekent de Samenspeelbelofte met het SamenSpeelNetwerk

Thema 6: Vervoer en openbare ruimte

Vervoer is meer dan van A naar B komen. Voor een inclusieve samenleving is goed en toegankelijk vervoer van onmisbaar belang. Inwoners moeten zich kunnen verplaatsen van bijvoorbeeld hun huis naar hun werk en weer terug. Als ze dat niet zelfstandig kunnen met eigen of openbaar vervoer, dan is speciaal vervoer op maat nodig. De openbare ruimte hebben we bij dit thema opgenomen, omdat het veel raakvlakken heeft. Vervoer gebeurt natuurlijk in de openbare ruimte, die we zoveel mogelijk ontwerpen volgens de CROW-richtlijnen³ voor toegankelijkheid, zodat iedereen zich zelfstandig en veilig kan verplaatsen.

Ons uitgangspunt is: **We gaan ervoor dat iedereen drempelvrij van A naar B kan.**

Wat hebben we gedaan

- 1) **Bij een nieuwe aanbesteding van het openbaar vervoer maken we ons hard voor inclusief en toegankelijk openbaar vervoer.**
Dit is niet aan de orde geweest.
- 2) **Als een dorpsauto moet worden vervangen, houden we rekening met toegankelijkheid.**
Dit is niet aan de orde geweest.
- 3) **De werkgroep Onbeperkt Meedoen krijgt een adviesrol bij fysieke projecten.**
In de checklist voor ontwerpen van civiele projecten is de adviesvraag aan de Stichting opgenomen.
- 4) **De inrichting van de openbare ruimte wordt onderdeel van de nog te ontwikkelen OIJST. Daarin borgen we zowel inhoud als proces.**
Er is geen eigen Standaard ontwikkeld. We hanteren in plaats daarvan de Nen9120-norm.

- 5) **We organiseren een ervaringsdag voor de nieuwe gemeenteraad.**
Er bleek onvoldoende animo vanuit de raad en is daarom niet georganiseerd.
- 6) **Op initiatief van inwoners gaan we kijken waar blindegeleidelijnen nodig zijn en deze ook realiseren.**
Dit is nog niet gerealiseerd.
- 7) **Samen met bewoners gaan we bij alle verzorgingshuizen schuifelroutes bekijken en deze realiseren.**
Dit heeft plaatsgevonden in 2023. Bij Schuylenburg in Silvolde naar het centrum. Ook is bij Antonia in Terborg de QR-fitroute getest met ervaringsdeskundigen. We hebben de ambitie om de komende jaren dit ook voor andere locaties te organiseren.
- 8) **We gaan de toegankelijkheid van de bestaande bushaltes verbeteren.**
Er is onderzocht welke halte aangepast kunnen worden. Komende jaren wordt hier invulling aan gegeven.
- 9) **We willen de zichtbaarheid op fietspaden voor slechtzienden verbeteren. Bijvoorbeeld door het aanbrengen van dunne kantstrepen.**
De Staringstraat is aangepast in 2023. Voor overige fietspaden wordt nog een plan gemaakt. Voor de provinciale wegen ligt een trajectvisie. In de regionale overleggen wordt het belang hiervan aangekaart om alle fietspaden te voorzien van kantstrepen.
- 10) **'Container aan de kant' als symbool voor bewustwording en rekening houden met elkaar**
Er is nog geen invulling gegeven aan deze ambitie.

³ De richtlijnen van CROW zijn ontworpen om ervoor te zorgen dat weggebruikers en wegwerkers zo goed mogelijk beschermd zijn.

Waar zetten we op in komende jaren

- ⊕ We zetten in op het verbeteren van de zichtbaarheid bij oversteekplaatsen waar kwetsbare inwoners vaak komen.
- ⊕ We maken de adviesrol voor de Stichting Onbeperkt Meedoen bij civiele projecten standaard.
- ⊕ We geven Stichting Onbeperkt Meedoen een podium bij de Raad om de ervaringen te delen en het belang van inclusie en toegankelijkheid te benadrukken. Dit doen we na de verkiezingen in 2026.
- ⊕ We zetten in op blindegeleidelijnen ter ondersteuning van mensen met een visuele beperking en starten met een pilot in 1 kern. Daarna onderzoeken we of we het aantal blindegeleidelijnen uitbreiden in andere kernen.
- ⊕ We gaan met bewoners van zorglocaties in gesprek om te kijken waar we de belangrijkste routes meer toegankelijk kunnen maken.
- ⊕ We blijven aandacht vragen voor de verbeterde zichtbaarheid van de fietspaden, zowel de fietspaden op gemeentelijke grond als de provinciale fietspaden.
- ⊕ Samen met communicatie en de Stichting Onbeperkt Meedoen zetten we in op het creëren van bewustwording over het belang van 'stoepvrij/container aan de kant'.
- ⊕ We maken de bushaltes toegankelijk(er). We starten met de grote locaties, maar ook de kleine opstapplaatsen worden onderzocht of en wanneer deze meer toegankelijk gemaakt kunnen worden. Dit doen we vooral wanneer er sprake is van een reconstructie. Het gaat hierbij om ongeveer 70 bushaltes op gemeentegrond.
- ⊕ Bij elk nieuw ontwerp/project houden we rekening met toegankelijkheid. Hierbij werken we met de Nen9120-norm.

Gastlessen Onbeperkt op School

Thema 7: Welzijn, gezondheid en ondersteuning

Een goede gezondheid draagt bij aan je welzijn. Maar welzijn is meer dan alleen een gezond lijf en een gezonde geest. Welzijn is een gevoel van welbevinden en daar spelen meer factoren bij mee dan alleen fysieke en psychische gezondheid. We hebben als gemeente een rol bij het bevorderen van welzijn voor inwoners. Zowel op gezondheidsvlak in de vorm van zorg, als in ondersteuning, bijvoorbeeld bij het vinden van vrijwilligerswerk.

Ons uitgangspunt is: **We vinden het belangrijk dat het goed gaat met onze inwoners.**

Wat hebben we gedaan

- 1) **We gaan samen met de inwoner binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) op een andere manier werken onder de naam 'Zorg en ondersteuning thuis, met en voor elkaar.'** Met deze nieuwe werkwijze kan een professional écht doen wat nodig is en samen met de inwoner en zijn of haar omgeving naar andere oplossingen zoeken. Dit is onderdeel van de bestuursopdracht in de Wmo – **Energiek & Veerkrachtig Oude IJsselstreek**. De naam van deze nieuwe werkwijze is nu 'Samen Sterker Thuis'. Via Samen Sterker Thuis werken we vanuit positieve gezondheid en herstelvermogen aan het zo lang mogelijk onafhankelijk en zelfstandig blijven van inwoners. De professionals (Wmo consulenten, wijkverpleegkundigen en Sociaal Werk Oude IJsselstreek) vormen een gezamenlijk team. We normaliseren in plaats van medicaliseren door het sociaal domein (sociale basis) voorliggend te laten zijn op reguliere zorg.
- 2) **We gaan vaker ervaringsdeskundigen inzetten voor overleg met organisaties en leveranciers. Zij weten wat er speelt en hoe dingen in de praktijk worden ervaren.**
De slogan '*Niets over ons zonder ons*' brengen we in de praktijk door de goede samenwerking met de Stichting Onbeperkt Meedoen. Ook zetten we via Sociaal Werk Oude IJsselstreek sleutelfiguren in om de verbinding te leggen met de ervaringsdeskundigheid van inwoners met een migratieachtergrond.

- 3) **Op initiatief van leden van de werkgroep Onbeperkt Meedoen realiseren we een vriendencafé. Hier kan iedereen met en zonder beperking terecht voor een gezellige avond.**
Het vriendencafé wordt wekelijks georganiseerd bij Atletico '73. Daar komen inwoners met en zonder een beperking vrijblijvend bij elkaar.
- 4) **We stellen een sociale kaart van onze gemeente op.**
De sociale kaart is te vinden op 'Meedoen in de Oude IJsselstreek'. Daar kunnen inwoners onder andere zoeken naar activiteiten en aanbod voor inwoners met een handicap of voor ontmoeting.
- 5) **We gaan de Lokale gezondheidsagenda verder uitrollen in 2022, waaronder het project Dementievriendelijke gemeente.**
Het project '*Mensen met dementie tellen mee*' is begin 2024 afgerond. Er is meer bewustwording gekomen bij medewerkers Publiekszaken van de gemeente, inwoners en samenwerkingspartners over dementie. De doelstellingen zijn zoveel als mogelijk geborgd binnen de gemeentelijke organisatie en bestaande samenwerkingen (bijvoorbeeld via het Lokale Ouderen Netwerk Oude IJsselstreek, Sociaal Werk Oude IJsselstreek en Samen Sterker Thuis).

Waar zetten we op in komende jaren

- ⊕ Vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA) werken we domeinoverstijgend aan meer preventie met een gezonde samenleving als uitgangspunt. We werken daarbij vanuit het gedachtegoed van Positieve Gezondheid. Bij Positieve Gezondheid ligt het accent niet op ziekte, maar op mensen zelf, op hun veerkracht en op wat hun leven betekenis geeft.
- ⊕ In onze Visie op de Sociale Basis is inclusie één van de belangrijke speerpunten. We stimuleren meedoen en gaan uitsluiting tegen. Iedereen moet de mogelijkheid hebben om mee te doen. Dat stimuleert de kwaliteit van leven en draagt bij aan zelfredzaamheid van inwoners en we zetten in op de

samenredzaamheid⁴ in leefbare en zorgzame buurten. Inwoners zijn met en voor elkaar van betekenis om hun talenten in te zetten om zo de samenkracht te vergroten. In iedere buurt willen we individuele en gemeenschappelijke sociale verbindingen stimuleren om bij te dragen aan het vergroten van de zelfredzaamheid.

- ⊕ We zetten via de landelijke campagne *'Praat Vandaag over Morgen'* (via de Achterhoek Bank) in op het voorkomen en verminderen van grote(re) zorgvragen in de toekomst, het gaat in de campagne over het vergroten van de bewustwording en uitdaging waar we in de gemeente voor staan.
- ⊕ Via de lokale coalitie *'Samen één tegen eenzaamheid'* zetten we actief in op het verminderen en voorkomen van eenzaamheid. Uit onderzoek blijkt dat mensen met een beperking zich eenzamer voelen dan mensen zonder beperking. We zetten extra in op activiteiten voor mensen met een handicap (zoals het Vriendencafé) en zo inclusief mogelijk maken van reguliere welzijnsactiviteiten.
- ⊕ Inwoners zijn met en voor elkaar van betekenis om hun talenten in te zetten om zo de samenkracht⁵ te vergroten. In iedere buurt willen we individuele en gemeenschappelijke sociale verbindingen stimuleren om bij te dragen aan het vergroten van de zelfredzaamheid.
- ⊕ De verbinding tussen het medisch en sociaal domein bouwen we verder uit. Via *'Welzijn op Recept'* verwijzen huisartsen actief door naar de welzijnscoach. Dit breiden we verder uit door in te zetten op wijkgerichte domein overstijgende teams zoals Samen Sterker Thuis. De Regionale Beweegmakelaar zorgt voor verbinding vanuit het Slingeland Ziekenhuis naar het lokale beweeg- en sportaanbod (via Uniek Sporten).

- ⊕ Alle medewerkers van Publiekszaken (Burgerzaken en TIC) volgen een e-learning over omgaan met dementie.
- ⊕ We verkennen de mogelijkheid om een uitleenpoule in dorpen en kernen op te zetten voor hulpmiddelen (bijvoorbeeld een scootmobiel, driewiel fiets, duofiets). Zo is het voor inwoners mogelijk om eerst een hulpmiddel te ervaren en waar nodig te lenen. Samen met de Stichting Onbeperkt Meedoen bouwen we het initiatief *'Samen de weg op'* verder uit. Inwoners ondersteunen en helpen elkaar bij het gebruik van hulpmiddelen, bijvoorbeeld bij het oefenen met een scootmobiel.
- ⊕ De sociale kaart *'Meedoen in Oude IJsselstreek'* gaan we nog breder en toegankelijker maken voor alle inwoners. We gaan maatschappelijke organisaties en verenigingen actief betrekken, zodat het aanbod op het platform breder en toegankelijker wordt voor alle inwoners. Om het gebruiksgemak te vergroten, zetten we ook in op de promotie en van de vindbaarheid van het platform, zodat meer inwoners bekend raken met de mogelijkheden en hier actief gebruik van kunnen maken. Deze ambitie sluit naadloos aan bij onze doelstellingen om sociale participatie en toegankelijkheid binnen de gemeente verder te bevorderen.
- ⊕ Zorgtechnologie en eHealth maken we voor iedereen toegankelijk via onze samenwerkingspartners. Via de Technologie & Zorg Academie Achterhoek (TZA) zetten we in op langer zelfstandig, prettig en veilig thuis blijven wonen.
- ⊕ De Bibliotheek Achterhoekse Poort organiseert cursussen (DigiVitaler) en workshops over digitale zorg.

⁴ Onder samenredzaamheid verstaan we het creëren en ondersteunen van zorgzame buurten en wijken, waarbij het gaat om ondersteuning en activiteiten voor en door inwoners

⁵ Dit gaat over mensen het gevoel geven dat ze erbij horen, mee laten praten én mee laten doen in de samenleving, aandacht voor zingeving en verbondenheid, samen werken met mensen vanuit hun kracht, talent [en](#) perspectief.

Thema 8: Anti-discriminatie

Dit thema is nieuw toegevoegd aan de Lokale Inclusie Agenda. Niet omdat we tot op heden geen uitvoering gaven aan antidiscriminatiebeleid, maar juist omdat we vanuit Inclusie overtuigd zijn dat niemand, ongeacht zijn of haar achtergrond, beperking, seksuele geaardheid of welk standpunt dan ook mag worden gediscrimineerd. Daarom zetten we in op het tegengaan van discriminatie in brede zin.

De Grondwet is de basis voor het gelijkheidsbeginsel en het discriminatieverbod in ons land. Artikel 1 is helder: 'Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.'

Ons uitgangspunt is: **We gaan discriminatie en racisme tegen en zetten in op preventie.**

Wat hebben we gedaan

1) In samenwerking met de Achterhoek zetten we de Antidiscriminatievoorziening (ADV) in.

We werken samen met Stimenz voor het onderdeel Art.1 Noord Oost Gelderland. Zij verzorgen de ADV voor de gemeenten in de Achterhoek. Een antidiscriminatievoorziening als bedoeld in artikel 1 heeft tot taak om onafhankelijke bijstand te verlenen aan personen bij de afwikkeling van hun klachten en de klachten te registreren.

Waar zetten we op in komende jaren

- ⊕ Via de ADV blijven we het mogelijk maken om discriminatie te melden. Zo blijven we samenwerking met Stimenz om inwoners met klachten bij te staan en om zodoende inzicht te krijgen in de klachten.
- ⊕ We geven ADV meer bekendheid. Zodoende maken we het makkelijker en duidelijker welke stappen inwoners kunnen nemen in het geval van discriminatie.
- ⊕ We onderzoeken of we interventies kunnen inkopen om discriminatie eerder bij onszelf en anderen te onderkennen, bijvoorbeeld door een interventie op te zetten hoe we discriminatie in de sport kunnen tegengaan, of bijvoorbeeld het aanbieden van een training op het onderwijs.

Thema 9: Diversiteit

Iedereen mag zichzelf zijn in onze gemeente. We gaan daarbij uit van de principes om de norm te stellen, diversiteit te agenderen en ondersteunen. Dit doen we samen met onze partners in het sociaal domein.

Ons uitgangspunt is: **Onze inwoners kunnen zichzelf zijn.**

Wat hebben we gedaan

1) Inzet Geef Oude IJsselstreek Kleur

Na een startbijeenkomst over diversiteit is de werkgroep Geef Oude IJsselstreek Kleur gevormd. Via Sociaal Werk is de afgelopen tijd ingezet op het thema diversiteit, dit doen we via een werkgroep. Zo worden er voor en met lhbt+-personen diverse activiteiten georganiseerd in en rondom de Pride maand en zijn er meerdere ontmoetings-momenten georganiseerd.

2) Interne werkgroep 'GENDERingen'

Werkgroep GENDERingen heeft zichzelf opgericht met als doel om een regenbooggemeente te worden. De ambitie daarmee was dat er bewust beleid wordt gevoerd dat zich richt op de inclusie van de lhbt+ gemeenschap. Deze werkgroep begon kleinschalig, onder meer door te realiseren dat de regenboogvlag werd gehesen op dagen waarop zichtbaarheid extra van belang was (paarse vrijdag, Coming-Outdag etc.). Verder zijn er gesprekken geweest met (voormalig) burgemeester, wethouder en de programmamanager met inclusie in hun portefeuille om aandacht te vragen voor het thema. Daarnaast is bij de viering van het 20-jarig bestaan van het huwelijk van mensen met gelijk geslacht, het eerste huwelijk dat na deze viering binnen gemeente Oude IJsselstreek werd gesloten tussen mensen van gelijk geslacht met extra aandacht benaderd. Ook heeft de werkgroep tijdens de pridemaand een presentatie in de kantine afgespeeld waarop een tijdlijn

zichtbaar was waarin de emancipatie van lhbt+-personen zichtbaar werd gemaakt. Deze tijdlijn is door diverse (overheid)organisaties overgenomen. Ook zijn er af en toe intranetberichten geplaatst en hebben we literatuur met een lhbt+ thema ter beschikking gesteld.

3) Regionale inzet op diversiteit

Samen met andere Achterhoekse gemeenten faciliteren we de Achterhoek Pride, die de gehele maand juni plaatsvindt.

Waar zetten we op in komende jaren

- ⊕ We sluiten ons aan bij de Regenbooggemeenten. Daarmee stellen we de norm.
- ⊕ We agenderen het thema en we blijven actief op het thema Geef Oude IJsselstreek Kleur.
- ⊕ We ondersteunen inwoners door, in samenwerking met de Achterhoekse gemeenten, (regionaal) aanbod rondom diversiteit te creëren.
- ⊕ Vanuit de werkgroep GENDERingen is de ambitie om tijdens de pridemaand van 2025 een activiteit te organiseren waarin we vooral werken aan de interne kennis van het onderwerp. Bijvoorbeeld een tijdlijn met een bepaald LHBTI-onderwerp.
- ⊕ Samen met het Almende College vragen we aandacht voor diversiteit op het voortgezet onderwijs. Het Almende College heeft hiervoor een GSA (Gender and Sexuality Alliance) in het leven geroepen om leerlingen met elkaar te verenigen.

Werkwijze

De afgelopen jaren hebben we stevige stappen gezet richting het realiseren van onze doelen en ambities. Tegelijkertijd zien we dat er nog volop werk te doen is. In de komende periode richten we ons op het verder versterken van de basis voor inclusie, diversiteit en antidiscriminatie – binnen én buiten het gemeentehuis. We signaleren bovendien dat het thema inclusie op bepaalde vlakken naar de achtergrond is geraakt. Daarom zetten we ons actief in om inclusie blijvend onder de aandacht te brengen, op alle terreinen.

Om onze ambities stevig te verankeren, starten we met een nieuwe aanpak: thematische ambassadeurs. Deze ambassadeurs pakken binnen hun team een actieve rol, stimuleren bewustwording en dragen bij aan de periodieke monitoring van de voortgang. Op basis van die inzichten kunnen we gericht bijsturen. Evaluaties met de ambassadeurs vinden regelmatig plaats.

We kiezen ervoor om dit beleid zo veel mogelijk te integreren in onze dagelijkse werkzaamheden. Dat betekent ook dat we geen extra budget uittrekken voor de algemene uitvoering: we realiseren onze doelstellingen binnen de bestaande middelen. Zo zorgen we voor een duurzame aanpak.

Voor specifieke activiteiten – zoals de inzet van Stichting Onbeperkt Meedoen en de aanschaf en het beheer van applicaties – is wel een gereserveerd budget beschikbaar.

Inclusie ambassadeurs

Toegankelijke informatie	Beleidsadviseur communicatie
Inclusief onderwijs	Beleidsadviseur onderwijs
Thuis en gebouwen	Beleidsadviseur Wonen en Volkshuisvesting
Werk en inkomen	Beleidsadviseur Werk en inkomen
Vrije tijd	Beleidsadviseur sport en Beleidsadviseur toerisme
Vervoer en openbare ruimte	Beleidsadviseur Beheer Openbare ruimte
Welzijn, gezondheid en ondersteuning	Beleidsadviseur Gezondheid
Antidiscriminatie	Beleidsadviseur Inclusie
Diversiteit	Beleidsadviseur Inclusie